

POSTANOWIENIE

2 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

Pierwszy Prezes SN Małgorzata Manowska

na posiedzeniu niejawnym 2 lipca 2025 r. w Warszawie
w sprawie ze skargi K.S. o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy
z 15 lutego 2024 r., II Ca 1487/23,
wydanego w sprawie z powództwa K.S.
przeciwko T. spółce akcyjnej w W.
o zapłatę,

1. odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania,

**2. zasądza od powoda K.S. na rzecz pozwanego T. spółce
akcyjnej w W. kwotę 900 zł (dziewięćset złotych) tytułem zwrotu
kosztów postępowania wywołanego wniesieniem skargi wraz z
odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od
dnia następnego po upływie tygodnia od dnia doręczenia
powodowi odpisu niniejszego postanowienia do dnia zapłaty.**

(M.M.)

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 15 lutego 2024 r. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy oddalił apelację
powoda K.S. od wyroku Sądu Rejonowego w Inowrocławiu z 20 listopada 2023 r.,
którym Sąd ten oddalił powództwo przeciwko T. spółki akcyjnej w W.

W skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku
Sądu II instancji powód zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego:

art. 58 k.c. w związku z art. 361 k.c. oraz art. 363 k.c., art. 385¹ k.c., art. 353¹ k.c. w zw. z art. 58 k.c., art. 805 k.c. i 822 k.c. w zw. z art. 354 k.c. *a contrario* i art. 361 § 2 k.c.

Skarżący zarzucił także naruszenie przepisów prawa procesowego: art. 233 § 1 k.p.c., również w zw. z art. 245 k.p.c., a także w zw. z art. 271 § 1 k.p.c. i w zw. z art. 278 § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia; jej celem jest uzyskanie prejudykatu umożliwiającego dochodzenie od Skarbu Państwa roszczeń odszkodowawczych za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem wykonywanie władzy publicznej (art. 417¹ § 2 k.c.). Zgodnie z art. 424⁹ k.p.c. Sąd Najwyższy odmawia przyjęcia do rozpoznania skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, jeżeli jest oczywiście bezzasadna. Oczywiście bezzasadność skargi powinna być oceniana w powiązaniu z powyższym celem.

Utrwalone orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazuje, że niezgodność z prawem orzeczenia musi mieć charakter kwalifikowany, elementarny i oczywisty. Orzeczenie niezgodne z prawem to orzeczenie niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami lub z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które jest ewidentne i nie wymaga głębszej analizy prawnej (wyroki SN: z 31 marca 2006 r., IV CNP 25/05, OSNC 2007, nr 1 poz. 17; z 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 35, i z 3 czerwca 2009 r., IV CNP 18/09; postanowienia SN: z 19 kwietnia 2018 r., V CNP 50/17, z 26 kwietnia 2018 r., IV CNP 53/17, z 15 października 2020 r., V CNP 7/20). Jedynie w takim przypadku orzeczeniu sądu można przypisać cechy bezprawności. Istotą władzy sądowniczej jest orzekanie w warunkach niezawisłości, w sposób bezstronny, zależny nie tylko od obowiązujących ustaw, ale także od wewnętrznego przekonania sędziego oraz jego swobody w ocenie faktów i praw, stanowiących przedmiot sporu.

Bezprawność judykacyjną w rozumieniu art. 424¹ § 1 k.p.c., definiuje się w sposób autonomiczny – węższy od bezprawności w rozumieniu przepisów o odpowiedzialności odszkodowawczej w prawie materialnym, gdyż definiowania tego należy dokonywać z uwzględnieniem specyfiki sądowego stosowania prawa, istoty władzy sądowniczej i niezawisłości sędziowskiej (wyroki SN: z 17 maja 2006 r., I CNP 14/06; z 28 marca 2007 r., II CNP 124/06; z 3 czerwca 2009 r., IV CNP 116/08, i z 19 kwietnia 2018 r., V CNP 50/17).

Celem przewidzianej w art. 424⁹ k.p.c. wstępnej selekcji wniesionych skarg, jest wyeliminowanie skarg oczywiście bezzasadnych, które bez konieczności wnikliwej analizy prawnej powinny być oddalone. Oczywista bezzasadność skargi zachodzi wówczas, gdy przywołane podstawy skargi już *prima facie* pokazują, iż nie ma możliwości ich uwzględnienia, ponieważ nie miały miejsca, albo nie mogły mieć wpływu na treść orzeczenia. Nie ma zatem potrzeby prowadzenia szerokiej analizy prawnej i dokonywania pogłębionego badania trafności zaskarżonego orzeczenia w odniesieniu do zastosowania prawa i jego wykładni (postanowienia SN: z 25 czerwca 2018 r., V CNP 2/18; z 21 grudnia 2022 r., I CNP 56/22, i z 23 maja 2024 r., I CNP 26/23). Ocena zasadności skargi polega niejako na antycypowaniu roli sądu, który orzekałby co do istoty sprawy z powództwa skarżącego o wynagrodzenie szkody wyrządzonej wydaniem prawomocnego orzeczenia (postanowienie Sądu Najwyższego z 23 kwietnia 2015 r., V CNP 57/14). W sytuacji, gdy z bezpośredniego oglądu sprawy wynika już, że skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia byłaby oddalona, należy przyjąć, że jest ona oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 424⁹ k.p.c. (postanowienia SN z dnia 9 stycznia 2014 r., I BP 10/13, i z 20 grudnia 2024 r., I CNP 82/23).

W niniejszej sprawie już przy pierwszej ocenie można wniesioną skargę uznać za oczywiście bezzasadną. Charakter naruszeń przepisów zarzucanych Sądowi Okręgowemu pozwala przyjąć, że w sprawie nie mogło dojść do rażącego naruszenia prawa, które odpowiadałoby utrwalonemu w orzecznictwie i doktrynie rozumieniu pojęcia niezgodności z prawem (art. 424¹ k.p.c.).

Zarzuty powoda dotyczące naruszenia przez Sąd Okręgowy wskazanych w skardze przepisów prawa materialnego oraz procesowego są w istocie związane z problematyką ustaleń faktycznych i kwestią oceny przez Sąd Okręgowy określonych środków dowodowych (zarzucane przez skarżącego m.in. naruszenie art. 233 k.p.c.). Skarżący w znacznej mierze polemizuje z ocenami Sądu II instancji prowadzącymi do oddalenia apelacji. Zatem wywody stanowią *de facto* polemikę z ocenę materiału dowodowego; pod pozorem zarzutów naruszenia przepisów prawa materialnego i procesowego powód tak naprawdę zarzuca przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów. Tymczasem z art. 424⁴ zd. 2 k.p.c. jednoznacznie wynika, że podstawą skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (postanowienie SN z 14 marca 2025 r., I CNP 11/24). Powyższe odnosi się również do oceny przez Sąd II instancji umowy cesji zawartej przez poszkodowaną i powoda.

Podkreślenia również wymaga kwestia, że podstawą oceny prawnej zawsze są indywidualne ustalenia faktyczne sprawy, co w konsekwencji powoduje, iż nie sposób zarzucić Sądowi Okręgowemu rażącego naruszenia prawa, które odpowiadałoby utrwalonemu rozumieniu pojęcia niezgodności z prawem w rozumieniu art. 424¹ k.p.c. tylko z tego powodu, iż doszedł do wniosku, że okoliczności sprawy przemawiają za uznaniem, iż wypłacone powodowi przez pozwanego ubezpieczyciela odszkodowanie obejmowało koszty naprawy uszkodzonego pojazdu - niezbędne i ekonomicznie uzasadnione. Zwłaszcza że pozwany ubezpieczyciel wskazał w decyzji na możliwość naprawy pojazdu w jednym z warsztatów z którymi współpracuje.

Rzeczywiście w orzecznictwie istnieje pogląd, według którego poszkodowanemu przysługuje możliwość wyboru warsztatu naprawczego, któremu powierzy on dokonanie naprawy uszkodzonego pojazdu, spośród takich, w których stawki usług i kosztów zakupu koniecznych do naprawy części nie przekraczają rażąco cen rynkowych (oferowanych na rynku lokalnym). Poszkodowanemu należy się nie tylko zwrot poczynionych przez niego przy tej naprawie nakładów, ale i zwrot kosztów robocizny z uwzględnieniem przyjętych, z reguły w miejscu zamieszkania, stawek robocizny za tego rodzaju usługi i nie ma on obowiązku poszukiwania

podmiotu oferującego usługi najtańsze (zob. uchwałę SN z 13 czerwca 2003 r., III CZP 32/03, OSNC 2004, nr 4, poz. 51; wyroki SN z 11 grudnia 1997 r., I CKN 385/97; z 25 kwietnia 2002 r., I CKN 1466/99, OSNC 2003, nr 5 poz. 64, i z 3 lipca 2019 r., II CSK 308/18; postanowienie składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 24 lutego 2006 r., III CZP 91/05).

Należy mieć jednak na względzie, że w orzecznictwie wyrażane jest stanowisko dotyczące konieczności uwzględniania przy ustalaniu wysokości odszkodowania rabatów oferowanych przez ubezpieczycieli (podmioty współpracujące z ubezpieczycielami). Wskazuje się, że strony stosunku zobowiązaniowego wynikającego z odpowiedzialności gwarancyjnej ubezpieczyciela mają obowiązek współdziałania (art. 354 § 2 k.c.). Ten obowiązek obejmuje powinność poszkodowanego jako wierzyciela jest lojalne postępowanie na etapie likwidacji szkody przez ograniczanie zakresu świadczenia odszkodowawczego ubezpieczyciela, a nie zbędne powiększanie wysokości szkody. Poszkodowana (właścicielka pojazdu) miała oczywiście swobodę w wyborze warsztatu, któremu powierzy naprawę uszkodzonego pojazdu, jednak powinna wcześniej uzgodnić z ubezpieczycielem koszty tej naprawy, co byłoby zachowaniem wskazanej wcześniej wzajemnej lojalności i współpracy (art. 354 § 1 k.c. oraz art. 826 § 1 k.c.).

Brak podjęcia takich działań, mimo że leżały w zakresie możliwości poszkodowanej, nie może zwiększać odszkodowania należnego od ubezpieczyciela zobowiązanego do naprawienia szkody (zob. m.in. uchwały SN: z 22 kwietnia 1997 r., III CZP 14/97, OSNC 1997, nr 8, poz. 103; z 24 sierpnia 2017 r., III CZP 20/17, OSNC 2018, nr 6, poz. 56, i z 15 lutego 2019 r., III CZP 84/18, OSNC 2020, nr 1, poz. 6; z 6 października 2022 r., III CZP 119/22; postanowienia SN z 7 grudnia 2018 r., III CZP 51/18, OSNC 9, nr 9, poz. 94, i z 28 czerwca 2024 r., I CSK 3577/23; wyroki SN: z 26 listopada 2002 r., I CKN 1993/00; z 8 września 2004 r., IV CK 672/03; z 19 listopada 2015 r., IV CSK 764/14; z 3 kwietnia 2019 r., II CSK 100/18, i z 13 października 2022 r., II CSKP 524/22).

Mając powyższe na względzie należało uznać, że zaskarżony wyrok opierał się na stanowisku, którego nie sposób uznać za oczywiście bezzasadny, a zatem brak byłoby podstaw do stwierdzenia, że zaskarżony wyrok jest niezgodny z prawem w rozumieniu art. 424¹ § 1 k.p.c.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania na podstawie art. 424⁹ k.p.c. O kosztach postępowania wywołanego skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c., w zw. z art. 391 § 1, 398²¹ i 424¹² k.p.c.

(M.M.)

[r.g.]